

Hjärta & hjärna: I demokratin

Det sägs att demokratin fyller 100 år i år. Men stämmer det verkligen? Radiojournalisten Maja Åström och doktor Emma Frans tittar närmare på sådant vi säger om demokrati.

"Idag är det 100 år sen alla fick rösta", "Sverige var först i Norden med kvinnlig rösträtt" och "demokratin är hotad" är några av påståendena i detta avsnitt. Tillsammans med gästexperten, **statsvetaren Staffan I Lindberg professor vid Göteborgs universitet**, tar de reda på vad som är sant, falskt eller mittemellan.

KÄLLOR, KONTAKT OCH ÖVRIG INFORMATION

Påstående 1: "Idag är det 100 år sen alla fick rösta".

FALSKT

Källa:

Torbjörn Nilsson, professor i historia, Södertörns högskola har skrivit om det här på sajten **Demokrati100.se**. Bakom den sajten står Kungliga biblioteket (KB) och Riksbankens Jubileumsfond (RJ).

<https://demokrati100.se>

Påstående 2: "Sverige var först i Norden med kvinnlig rösträtt".

FALSKT (Finland införde kvinnlig rösträtt år 1906, som första land i Europa och som tredje i världen.)

Källa:

Torbjörn Nilsson, professor i historia, Södertörns högskola har skrivit om det här på sajten **Demokrati100.se**. Bakom den sajten står Kungliga biblioteket (KB) och Riksbankens Jubileumsfond (RJ).

<https://demokrati100.se/forst-1921-som-sist-i-norden/>

Påstående 3: "En demokrati måste växa fram naturligt".

MITTEMELLAN

Programmets gästexpert, **professor Staffan I Lindberg**, (statsvetare, professor vid Göteborgs universitet. Föreståndare för V-DEM-institutet) hänvisar till de här källorna:

- A. **Nej**, ett land kan införa demokrati oavsett ekonomisk utveckling och dylikt:
  - a. Adam Przeworski; Michael E. Alvarez; Jose Antonio Cheibub; Fernando Limongi (2000). Adam Przeworski (ed.). *Democracy and Development; Political Institutions and Well-Being in the World, 1950-1990*. New York: Cambridge University Press. p. 336. ISBN 0-521-79379-3.
  - b. Lindberg, Staffan I. 2006. *Democracy and Elections in Africa*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

- B. **Ja**, det finns flera faktorer som gynnar att man får demokrati och att demokratin överlever:
  - a. Boese, Vanessa A., Amanda B. Edgell, Sebastian Hellmeier, Seraphine F. Maerz, and Staffan I. Lindberg. *forthcoming* 2021. "How democracies prevail: Democratic resilience as a two-stage process." *Democratization* (earlier version published as V-Dem Working Paper No. 101).
  - b. Bernhard, Michael, Allen Hicken, Christopher Reenock, and Staffan I. Lindberg. 2020. "Parties, Civil Society, and the Deterrence of Democratic Defection." *Studies in Comparative International Development* 55(1):1-26. (2018 5-yr Impact Factor 1.72, earlier version published as V-Dem Working Paper Series No. 4) Open access: <https://10.1007/s12116-019-09295-0>.)
  - c. Wang, Yi-ting, Aksel Sundström, Pamela Paxton, and Staffan I. Lindberg. 2017. "Women's Political Empowerment: A New Global Measure 1900-2012", *World Development* 94: 321-335. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2017.01.016>
  - d. Teorell, Jan. 2010. *Determinants of democratization: Explaining regime change in the world, 1972–2006*. Cambridge University Press

Påstående 4: "Demokratin är hotad".

SANT

Programmets gästexpert, **professor Staffan I Lindberg**, (statsvetare, professor vid Göteborgs universitet. Föreståndare för V-DEM-institutet) hänvisar till de här källorna:

Maerz, Seraphine, Lührmann, Anna, Sandra Grahn, Sebastian Hellmeier, and Staffan I. Lindberg. 2020. "State of the World 2019: Autocratization Surges, Resistance Grows". Feature article, *Democratization*, 27. (2019 Impact Factor: 1.850, article draws and extends on the Democracy Report 2020). Open access: <https://doi.org/10.1080/13510347.2020.1758670>

Lührmann, Anna and Staffan I. Lindberg. 2019. "A Third Wave of Autocratization Is Here: What Is New About It?". *Democratization* 26(7): 1095-1113, Open access: [10.1080/13510347.2019.1582029](https://doi.org/10.1080/13510347.2019.1582029)

Lührmann, Anna, Seraphine Maerz, Sandra Grahn, Nazifa Alizda, Lisa Gastaldi, Sebastian Hellmeier, Garry Hindle, and Staffan I. Lindberg. 2020. "Autocratization Surges-Resistance Grows: Democracy Report 2020." Gothenburg: V-Dem Institute. <https://www.v-dem.net/en/publications/democracy-reports/>

ÖVRIGT:

<https://www.levandehistoria.se/fakta-fordjupning/demokratin-och-du/definition-av-demokrati>

KONTAKTA REDAKTIONEN:

E-post: hjarta@ur.se

Telefonsvarare: 08-7849693

Instagram: [ur_officiell](https://www.instagram.com/ur_officiell)

Facebook: [Utbildningsradion](https://www.facebook.com/utbildningsradion)

Du hittar alla episoder av Hjärta & Hjärna på urplay.se eller där poddar finns.